

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
**«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»**
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТИНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

ПРИХОДЬКО Олена	ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ГАРАНТ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	83
КАРИТКА Валерій	МОЛОДІЖНЕ ДОЗВІЛЛЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ	85
ТЕЛЕЛИМ Ірина	МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТИТУТІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА І БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	87
БОДЕЛАН Марина	ВПЛИВ ПРОКРАСТИНАЦІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ОСОБИСТОСТІ	91
КАРАНФІЛОВА Олена, БОНДАР Дар'я	ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА БЕЗПЕКУ ЛЮДИНИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ	92
КАРАНФІЛОВА Олена, ЧИСТОЄВА Єлизавета	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ ЯК ГОЛОВНИЙ ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ	95
КАРАНФІЛОВА Олена, ЗЕЛЕНСЬКА Вероніка	ШЛЯХ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА З ТОЧКИ ЗОРУ СУЧАСНОГО ГУМАНІТЕТУ	98
ЛИСЯК Анастасія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ : ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД ДІЙ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА МАНІПУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ	100
ГРУША Анастасія	МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ.....	103
ДІДЕНКО Вікторія	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: ЗАХИСТ ГРОМАДЯН ВІД СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ І ЗАГРОЗ БЕЗПЕЦІ	106
ПАДУН Софія	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА В ПИТАННЯХ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	109
БІЛОРОВСЬКА Альона	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ	112
КВАШУК Ольга	БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ В РЕФОРМІ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ЗМІЦНЕННЯ СИСТЕМИ ДОБРОЧЕСНОСТІ	114

3. Суріков О.О. Фармацевтична енциклопедія. Терміни по Алфавіту. СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/6639> (Дата звернення: 13.09.2024).
4. Суханова А. Соціальний ризик втрати здоров'я як елемент системи страхового захисту здоров'я // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. Вип. 35. Ч.ІІ. 2013. с. 147-153.
5. Горемикіна Ю.В. (2017) Соціальний захист в Україні : первинні та вторинні соціальні ризики людського розвитку. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/98127b7d-99aa-46cf-9fc0-7a028c6909d8/content> (Дата звернення: 13.09.2024)

Софія ПАДУН,
*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОПП «Переклад»,
 факультет іноземних мов, Університет Ушинського*
Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н., професор кафедри
*філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
 Університет Ушинського*

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА В ПИТАННЯХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

*Соціальна безпека держави – це гарантія захищеності громадян від впливу
зовнішніх та внутрішніх загроз [2].*

Варналій З., Білик Р., Хмеловський М. розглядають соціальну безпеку як стан гарантованої правової та інституціональної захищеності життєво важливих соціальних інтересів особи і суспільства від зовнішніх і внутрішніх загроз; як соціальний ідеал стабільного суспільства, його життєво важливі соціальні інтереси і цінності, а також соціальні норми як сукупність умов стабільного розвитку до яких належать: забезпечення високого рівня зайнятості населення; формування ресурсної бази розвитку для наступних поколінь; забезпечення належного рівня життя та доходів населення; надання соціальних гарантій працюючим тощо [3].

Соціальна безпека є критично важливою для забезпечення стабільності та розвитку кожної країни, оскільки «...рівень соціальної безпеки безпосередньо впливає на якість життя, оскільки забезпечує доступ до основних соціальних послуг і гарантій» [4]. Сюди відносять медичне страхування, пенсії, допомогу безробітним та підтримку малозабезпечених. Для країн, що прагнуть вступити до Європейського Союзу, проведення реформ у цій сфері є необхідним для підвищення ефективності систем соціальної безпеки та відповідності європейським стандартам.

Соціальна безпека також відіграє важливу роль у підтримці соціальної інтеграції та справедливості, зокрема через забезпечення соціальних гарантій для вразливих верств населення, таких як особи з інвалідністю, літні люди і одинокі батьки. Це допомагає зменшити соціальні нерівності і забезпечити

рівний доступ до соціальних благ. Соціальні програми безпосередньо покращують якість життя, забезпечуючи необхідну підтримку і доступ до базових послуг, що є важливим для забезпечення соціальної стабільності і гармонійного розвитку суспільства. Реформи повинні включати «Забезпечення доступності та якості соціальних послуг, які відповідають європейським стандартам, що дозволить країнам не тільки відповідати вимогам ЄС, але й забезпечити гідний рівень життя для всіх громадян» [5]. Це підкреслює важливість впровадження ефективних систем соціального захисту, які підтримують як соціально вразливі групи населення, так і забезпечують загальне соціальне благополуччя.

У контексті інтеграції до Європейського Союзу, країни, такі як Україна та Молдова, мають проводити реформи у сфері соціального забезпечення, щоб відповідати європейським стандартам. Це включає модернізацію соціальних систем і покращення якості медичних послуг і пенсій, що сприятиме підвищенню якості життя громадян і забезпечить їхню соціальну безпеку на належному рівні. "Європейський Союз ставить вимоги до соціальної політики країн-кандидатів, зокрема, щодо забезпечення високих стандартів життя та соціального захисту населення" [6]. Європейський Союз вимагає від країн-кандидатів дотримання високих стандартів у соціальній політиці. Це включає створення ефективних систем соціального забезпечення, які забезпечують високий рівень соціального захисту, доступність медичних послуг, пенсій і підтримки безробітних. Інтеграція до ЄС передбачає адаптацію національних політик до цих стандартів.

Згідно з дослідженням UNDP Moldova «Ефективна соціальна захистова система є важливою для підтримки соціальної стабільності та забезпечення рівного доступу до основних послуг» [5]. Це підтверджує необхідність проведення реформ, які включають як поліпшення системи соціального забезпечення, так і інтеграцію нових механізмів, які відповідають європейським критеріям. «... Демографічна стійкість є критично важливою для забезпечення стабільності соціальної системи, оскільки впливає на економічний розвиток і соціальні програми» [1]. Демографічна стійкість є критично важливою для соціальної безпеки, оскільки вона впливає на соціальні та економічні системи. Старіння населення, низька народжуваність і міграційні процеси можуть створювати проблеми, такі як зменшення робочої сили і збільшення навантаження на системи соціального забезпечення. Щоб забезпечити демографічну стійкість, країни повинні запроваджувати політику, яка підтримає сім'ї з дітьми, заохочуватиме підвищення народжуваності та забезпечить адекватну підтримку старших громадян. Це включає фінансові стимули для сімей, поліпшення умов для виховання дітей і створення ефективних систем пенсійного забезпечення для літніх людей.

«Інтеграція до ЄС вимагає від країн проведення глибоких реформ у сфері соціального забезпечення, щоб відповідати європейським стандартам»

[1]. ЄС встановлює високі вимоги до систем соціального захисту, які включають забезпечення якості медичних послуг, пенсійного забезпечення і підтримки безробітних. Країни повинні модернізувати свої системи, щоб гарантувати доступність та ефективність соціальних програм. Як зазначає Новікова О. Ф. та ін., «...європейські стандарти вимагають впровадження систем, що забезпечують високий рівень соціального захисту і гідний рівень життя» [4]. Ці реформи включають впровадження прозорих і ефективних механізмів соціального забезпечення, що відповідають європейським критеріям. Це означає адаптацію політик до вимог ЄС, таких як забезпечення справедливого доступу до соціальних послуг і підтримка соціально вразливих груп. «... Реформи у сфері соціального забезпечення є необхідними для досягнення відповідності європейським вимогам і для забезпечення соціальної стабільності» [6]. Білорус додає про важливість гнучкого підходу до соціальної безпеки в умовах глобальних змін: «... глобалізація веде до економічної інтеграції, що може як підтримувати, так і ускладнювати соціальний захист, залежно від того, як країни адаптують свої соціальні політики» [1].

Отже, інтеграція до Європейського Союзу вимагає від країн суттєвих і системних реформ у сфері соціального забезпечення для відповідності європейським стандартам. Такі реформи включають модернізацію систем соціального захисту, впровадження нових механізмів для покращення якості медичних послуг, пенсійного забезпечення та підтримки безробітних. Ефективна система соціального захисту є критично важливою для підтримки соціальної стабільності і забезпечення рівного доступу до основних послуг, що підтверджується вимогами ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. Глобалізація і безпека розвитку: монографія. Київ: КНЕУ, 2001. 733 с.
2. Вплив глобалізації на соціальну безпеку держави. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9466/1/Savych%20Vita%20Oleksiiivna.pdf> (дата звернення: 10.09.2024).
3. Соціальна безпека: виклики в умовах політичної нестабільності українського суспільства. URL: [Lysenko Yuliia Vitaliyivna.pdf \(pdpu.edu.ua\)](https://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9466/1/Lysenko%20Yuliia%20Vitaliyivna.pdf) (дата звернення: 15.09.2024).
4. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: монографія. / О. Ф. Новікова та ін. Київ — Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
5. UNPD Moldova – Social Protection. URL: <https://www.undp.org/moldova/social-protection> (дата звернення: 10.09.2024).
6. Social security of Ukraine: summary, problems and ways of ensuring. URL: [\(PDF\) Social security of Ukraine: summary, problems and ways of ensuring \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/381111111_Social_security_of_Ukraine_summary_problems_and_ways_of_ensuring) (дата звернення: 13.09.2024).